

พระราชบัญญัติ การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับบทแห่ง
พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“คดี” หมายความว่า คดีอาญา

“คำร้อง” หมายความว่า คำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษ
แล้วขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่

“ศาล” หมายความว่า ศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ศาลตาม
กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนหรือศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร
แล้วแต่กรณี

“ศาลชั้นต้น” หมายความว่า ศาลชั้นต้นตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
ศาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน หรือศาลทหารชั้นต้นตามกฎหมายว่าด้วย
พระธรรมนูญศาลทหารแล้วแต่กรณี

“ศาลอุทธรณ์” หมายความว่า ศาลอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม หรือศาลทหารกลางตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร แล้วแต่กรณี

“ศาลฎีกา” หมายความว่า ศาลฎีกาตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือศาลทหารสูงสุดตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร แล้วแต่กรณี

“พนักงานอัยการ” หมายความว่า พนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานอัยการ หรืออัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕ คดีใดที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องรับโทษอาญาในคดีนั้นแล้ว อาจมีการร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) พยานบุคคลซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าคำเบิกความของพยานนั้นเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง

(๒) พยานหลักฐานอื่นนอกจากพยานบุคคลตาม (๑) ซึ่งศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิจารณาพิพากษาคดีอันถึงที่สุดนั้น ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดในภายหลังแสดงว่าเป็นพยานหลักฐานปลอมหรือเป็นเท็จ หรือไม่ถูกต้องตรงกับความจริง หรือ

(๓) มีพยานหลักฐานใหม่อันชัดเจนและสำคัญแก่คดีซึ่งถ้าได้นำมาสืบในคดีอันถึงที่สุดนั้น จะแสดงว่าบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นไม่ได้กระทำความผิด

มาตรา ๖ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่มีสิทธิยื่นคำร้อง

(๑) บุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด

(๒) ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลในกรณีที่บุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นเป็นผู้เยาว์ หรือคนไร้ความสามารถ

(๓) ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลในกรณีที่นิติบุคคลนั้นต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด

(๔) ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งถึงแก่ความตายก่อนที่จะมีการยื่นคำร้อง หรือ

(๕) พนักงานอัยการในกรณีที่พนักงานอัยการมิได้เป็นโจทก์ในคดีเดิม

มาตรา ๗ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๖(๕) พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องเมื่อเห็นสมควรหรือเมื่อบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖(๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ร้องขอก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานให้พนักงานอัยการมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘ คำร้องให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ได้พิพากษาคดีนั้นหรือศาลอื่นที่ได้มีเขตอำนาจแทนศาลนั้น เว้นแต่

(๑) คดีของศาลอาญาศึกหรือศาลประจำหน่วยทหาร ให้ยื่นต่อศาลทหารกรุงเทพ

(๒) คดีของศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่กฎหมายกำหนดให้เป็น ศาลทหารและศาลนั้น ไม่เป็นศาลทหารสำหรับคดีนั้นแล้ว ให้ยื่นต่อศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระ ธรรมนูญศาลยุติธรรมที่เคยเป็นศาลทหารนั้น หรือศาลอื่นที่ได้มีเขตอำนาจแทนศาลนั้น

ในคำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ต้องอ้างเหตุผลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕ โดยละเอียดชัดเจน และถ้าประสงค์จะขอคำทดแทนเพื่อการที่บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือ ขอรับสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน ให้ระบุการขอคำทดแทน หรือขอรับสิทธิคืนไว้ในคำร้องนั้นด้วย คำขอคำทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนนั้นมิให้เรียก ค่าธรรมเนียมศาล

สิทธิดังกล่าวในวรรคก่อนมิให้รวมถึงสิทธิในทางทรัพย์สิน

ในกรณีที่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลทหาร ให้บุคคลตามมาตรา ๖(๑) (๒) (๓) และ (๔) มีสิทธิ ดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหารและแต่งตั้งทนายแทนตนได้

เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนตามมาตรา ๕ และการพิจารณาพิพากษามาตรา ๑๓ หรือ การดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าศาลตาม (๒) เป็นศาลทหาร

มาตรา ๕ ให้ศาลที่ได้รับคำร้องทำการไต่สวนคำร้องนั้นว่ามีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้น พิจารณาพิพากษาใหม่หรือไม่ เว้นแต่ในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นผู้ร้อง ศาลจะไต่สวนคำร้อง หรือ ไม่ก็ได้ ถ้าเห็นว่าไม่จำเป็นต้องไต่สวนคำร้อง ก็ให้ศาลส่งรับคำร้องและดำเนินการพิจารณาคดี ที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไป คำสั่งของศาลในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่ที่สุด

ในการไต่สวนคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องและแจ้งวันนัดไต่สวนไปให้ โจทก์ในคดีเดิมทราบ ในกรณีที่โจทก์ในคดีเดิมมิใช่พนักงานอัยการ ให้ส่งสำเนาคำร้องและแจ้งวัน นัดไต่สวนให้พนักงาน อัยการทราบด้วย พนักงานอัยการและโจทก์ในคดีเดิมจะมาฟังการไต่สวน และซักค้านพยานของผู้ร้องด้วยหรือไม่ก็ได้ ผู้ร้องและโจทก์ในคดีเดิมมีสิทธิแต่งตั้งทนายแทนตนได้

เมื่อได้ไต่สวนคำร้องแล้ว ให้ศาลที่ไต่สวนคำร้องส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งความเห็น ไปยังศาลอุทธรณ์โดยไม่ชักช้า

ให้ผู้พิพากษา ตุลาการของศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่กฎหมาย กำหนดให้เป็นศาลทหาร หรือตุลาการพระธรรมนูญคนเดียวมีอำนาจไต่สวนคำร้องและทำ ความเห็นได้

มาตรา ๑๐ เมื่อศาลอุทธรณ์ได้รับสำนวนการไต่สวนและความเห็นแล้ว ถ้าศาลอุทธรณ์เห็น ว่าคำร้องมีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ ให้ศาลอุทธรณ์ส่งรับคำร้องและสั่งให้ศาล ชั้นต้นที่รับคำร้องดำเนินการพิจารณาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไป แต่ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นว่าคำ ร้องนั้นไม่มีมูล ให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยกคำร้องนั้น

คำสั่งของศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่ที่สุด

มาตรา ๑๑ เมื่อศาลสั่งรับคำร้องแล้ว ให้ศาลแจ้งวันนัดสืบพยานผู้ร้อง ไปให้พนักงานอัยการ และโจทก์ในคดีเดิมทราบ ในกรณีที่พนักงานอัยการหรือโจทก์ในคดีเดิมยังไม่ได้รับสำเนาคำร้องให้ส่งสำเนาคำร้องไปให้ด้วย พนักงานอัยการหรือโจทก์ในคดีเดิมมีสิทธิยื่นคำคัดค้านได้ก่อนวันสืบพยาน

เมื่อสืบพยานผู้ร้องเสร็จแล้ว พนักงานอัยการและ โจทก์ในคดีเดิมมีสิทธินำพยานของตนเข้าสืบได้

เมื่อศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะเรียกพยานที่นำสืบมาแล้วมาสืบเพิ่มเติม หรือเรียกพยานอื่นมาสืบก็ได้

มาตรา ๑๒ ในระหว่างดำเนินการพิจารณาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ หากบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดกำลังรับโทษนั้นอยู่ ศาลชั้นต้นที่รับคำร้องจะส่งปล่อยบุคคลนั้นชั่วคราวโดยมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

มาตรา ๑๓ การพิจารณาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ ให้ศาลมีอำนาจ

(๑) ในกรณีที่คำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมนั้นเป็นคำพิพากษาของศาลชั้นต้นหรือศาลอาญา ศาลให้ศาลชั้นต้นที่รับคำร้องดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไป และถ้าเห็นว่าบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมได้กระทำความผิด ก็ให้พิพากษายกคำร้องนั้นเสีย แต่ถ้าเห็นว่าบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมมิได้กระทำความผิด ให้พิพากษายกคำพิพากษาเดิมและพิพากษาว่าบุคคลนั้นมีได้กระทำความผิด

(๒) ในกรณีที่คำพิพากษาถึงที่สุดในคดีเดิมเป็นคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ให้ศาลชั้นต้นที่รับคำร้องดำเนินการพิจารณาและทำความเห็นส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณีพิจารณาเพื่อพิพากษายกคำร้อง หรือยกคำพิพากษาเดิม และพิพากษาว่าบุคคลนั้นมีได้กระทำความผิด

ในกรณีที่มิใช่คำขอค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนตามมาตรา ๘ วรรคสอง เมื่อศาลตาม (๑) หรือ(๒) พิพากษาว่าบุคคลนั้นมีได้กระทำความผิด ให้ศาลกำหนดค่าทดแทนหรือมีคำสั่งเกี่ยวกับการขอรับสิทธิคืนด้วย

มาตรา ๑๔ การกำหนดค่าทดแทนให้กำหนดได้ไม่เกินจำนวนตามคำขอที่ระบุในคำร้องตามมาตรา ๘ และตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) ถ้าต้องรับโทษริบทรัพย์สิน ให้ได้รับทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นคืนเว้นแต่ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติว่าให้ริบ ไม่ว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ ถ้าไม่สามารถคืนทรัพย์สินที่ถูกริบนั้นได้ ให้ได้รับชดใช้ราคาของทรัพย์สินที่ถูกริบนั้น โดยถือราคาในขณะที่ศาลพิพากษาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่และถ้าทรัพย์สินที่ถูกริบเป็นเงิน ให้ได้รับเงินจำนวนนั้นคืนโดยศาลจะคิดดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละ สิบห้าต่อปีของจำนวนเงินนั้น นับแต่วันริบจนถึงวันที่ศาลเห็นสมควรกำหนดก็ได้

(๒) ถ้าต้องรับโทษปรับและได้ชำระค่าปรับต่อศาลแล้ว ให้ได้รับเงินค่าปรับคืน โดยศาลจะคิดดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของจำนวนเงินค่าปรับนับตั้งแต่วันชำระค่าปรับจนถึงวันที่ศาลเห็นสมควรกำหนดก็ได้

(๓) ถ้าต้องรับโทษกักขังหรือกักขังแทนค่าปรับหรือจำคุก ให้ได้รับค่าทดแทนเป็นเงินโดยคำนวณจากวันที่ถูกกักขังหรือถูกจำคุกในอัตราที่กำหนดไว้สำหรับการกักขังแทนค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) ถ้าต้องรับโทษประหารชีวิตและถูกประหารชีวิตแล้ว ให้กำหนดค่าทดแทนเป็นจำนวนเงินไม่เกินสองแสนบาท

(๕) ถ้าถูกใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษอาญาให้ศาลกำหนดค่าทดแทนให้ตามที่เห็นสมควร

การสั่งให้ได้รับสิทธิคืนตามคำขอที่ระบุไว้ในคำร้องตามมาตรา ๘ ถ้าไม่สามารถคืนสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นนั้นได้ ให้ศาลกำหนดค่าทดแทนเพื่อสิทธินั้นให้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๓ แล้ว พนักงานอัยการผู้ร้องหรือโจทก์ในคดีเดิมซึ่งเป็นคู่ความมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ดังนี้

(๑) ถ้าคำพิพากษานั้นเป็นคำพิพากษาของศาลชั้นต้น มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษานั้นต่อศาลอุทธรณ์คำพิพากษานั้นต่อศาลอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่สุด

(๒) ถ้าคำพิพากษานั้นเป็นคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ มีสิทธิฎีกาคำพิพากษานั้นต่อศาลฎีกา

มาตรา ๑๖ ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน และกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารมาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลผู้ต้อง รับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีนั้น ไม่ได้กระทำความผิด และศาลได้กำหนดค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔ แล้ว ให้กระทรวงการคลังจ่ายค่าทดแทนตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำพิพากษานั้น ถ้าผู้มีสิทธิได้รับค่าทดแทนถึงแก่ความตายก่อนที่จะได้รับค่าทดแทน ให้กระทรวง การคลังจ่ายค่าทดแทนให้แก่ทายาท

มาตรา ๑๘ คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่งในคดีหนึ่งให้ยื่นได้เพียงครั้งเดียว

มาตรา ๑๙ เมื่อบุคคลต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดได้ยื่นคำร้องแล้ว ถึงแก่ความตาย ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของผู้ยื่นคำร้องนั้นจะดำเนินคดีต่าง ผู้ตายต่อไปก็ได้

ในกรณีที่ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของบุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดเป็นผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๖(๔)เมื่อผู้ยื่นคำร้องนั้นถึงแก่ความตาย ผู้บุพการี

มาตรา ๒๐ คำร้องให้ยื่นได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ปรากฏข้อเท็จจริงตามมาตรา ๕ หรือภายในสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาในคดีเดิมถึงที่สุด แต่เมื่อมีพฤติการณ์พิเศษจะรับคำร้องที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวข้างต้นนั้นไว้พิจารณาก็ได้

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ตีนสุตานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้บุคคลผู้ต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดมีสิทธิขอหรือฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในภายหลัง หากปรากฏหลักฐานขึ้นใหม่ว่าบุคคลนั้นมีได้เป็นผู้กระทำความผิดและกำหนดให้มีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทน และได้รับบรรดาสิทธิที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคืน หากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลที่พิจารณาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลผู้นั้นมิได้กระทำความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้